

A Kúria a dr. Révész Zoltán jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Pintér Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen 317.597 forint megbízási díj és járulékai iránt a Kiskunhalasi Városi Bíróságon 5.P.20.289/2008. szám alatt folyamatban volt és a Kecskeméti Törvényszék 2.Pf.21.322/2012/15. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 200.000 (Kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 910.500 (Kilencszáztízezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az 1989. óta inszeminátori és állategészségőri végzettséggel rendelkező alperes 1994-től kezdődően szántóföldi növénytermesztéssel és állattartással foglalkozik.

2006. július 05-én az alperes 36 db 7-8 hónapos szűz tenyészkocát és 3 db ugyanilyen idős tenyészkant vásárolt tenyésztési célból annak érdekében, hogy mesterséges megtermékenyítéssel, ivarzás szinkronizálás mellett választott négyesmentes malacokat állítson elő export termelésre. A megvásárolt állatállomány állatorvos által igazoltan négyesmentes, azaz brucellózis, leptospirozis, Aujeszky-féle betegség és PRRS mentes volt.

Az állatállomány megvásárlását követően a 42 napos karanténidő alatt az alperes ivar-szinkronizálást alkalmazott. 2006. augusztus 12-én a négyesmentesség fenntartása érdekében az állatállományból

39 állat vérmintáját megküldte a felperes jogelődje részére vizsgálat céljából. A vérvizsgálat eredményének közlését megelőzően 2006. augusztus 17-től megkezdte azonban a perbeli állatállomány vemhesítését, ivarzás-szinkronizálás mellett.

A mintavétel eredményét az alperes 2006. augusztus 30-án kapta meg. A vizsgálati eredményközlés szerint az állomány valamennyi vizsgált egyede brucella, leptospirozis és Aujeszky-féle vírussal szembeni ellenanyagok vizsgálatakor negatív, míg a sertésreprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómára utaló ún. PRRS ellenanyagra 26 egyednél pozitív, 16 egyednél pedig negatív eredményt mutatott. A PRRS ellenanyagra vonatkozó vizsgálat elvégzése az ún. Elisa teszt módszerével történt.

A vizsgálat 157.475 forintot kitevő ellenértékét az alperes nem fizette meg.

2006. augusztusának végén az alperes további 38 egyedből álló sertésállományt vásárolt tenyésztési célból. A mintavételezést követően a négyesmentesség vizsgálata érdekében 2006. augusztus 30-án mindegyik egyed esetében vérvizsgálatot rendelt a felperestől. A 2006. szeptember 12-én kiadott eredményközlés szerint valamennyi állat eredménye negatívnak bizonyult mindegyik ellenanyagra. A 160.122 forint vizsgálati díjat az alperes szintén nem egyenlítette ki.

2006. szeptember 01-jén az alperes ismételt vérvételezést követően a PRRS ellenanyag tekintetében újabb vizsgálatot rendelt meg a 2006. július 05-én vásárolt állomány valamennyi egyedénél. A vizsgálatot a felperes jogelődje szintén az Elisa teszt módszerével végezte. A 2006. szeptember 20-án kelt eredményközlés szerint a megismételt vérvizsgálat az állomány 39 egyedénél a PRRS ellenanyagra negatív eredményt adott. A vizsgálat díja 58.305 forint volt, amelyet az alperes felhívás ellenére sem fizetett meg.

Az alperes által a perbeli állománynál 2006. augusztus 17. és 2006. augusztus 30. között folytatott inszeminálás során a vemhesített állatok közül 2006. szeptember 17. és 20. között 8 koca fialt. A 2006. augusztus 21. és 30. között megtermékenyített 32 koca közül 27 állat visszaivarzott, 4 koca vemhesítésének eredménye nem ismert, 1 koca pedig nem ivarzott vissza és nem is fialt le.

A felperes módosított keresetében 375.902 forint vizsgálati díj és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érvelt, hogy a vérvizsgálatok nyilvánvalóan hibás eredménnyel jártak, így a felperest azok ellenértéke nem illeti meg. Beszámítási kifogást és viszontkeresetet is előterjesztett,

amelyekben a felperes hibás teljesítésére hivatkozással kártérítés jogcímén összesen 9.163.000 forint megfizetésére tartott igényt. Előadta, hogy a perbeli állományt érintő első vérvizsgálati eredmény hibás volt, emiatt a már vemhesített állománynál ismételt vérmintavételt kellett végezni. Az ezzel együtt járó stresszhatás következtében azonban az állományból 27 egyed visszaivarzott. Emiatt vagyoni előnytől esett el, illetve a túltartás folytán többletköltségei is keletkeztek.

A felperes ellenkérelmében a beszámítási kifogás és a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 157.475 forint és járulékai, 160.122 forint és járulékai, valamint 58.305 forint és járulékai megfizetésére kötelezte, a viszontkeresetet pedig elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, az alperes 58.305 forintban és járulékaiban történő marasztalását mellőzte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes a perbeli állománytól első ízben levett vérminták vizsgálata után - ... igazságügyi szakértő nyilatkozatából és ... tanúvallomásából kitűnően - téves eredményt közölt, vagyis az alperes részére hibásan teljesített. Az állomány második vizsgálatával összefüggésben felmerült 58.305 forint vizsgálati díj megfizetését ezért az alperestől nem igényelheti. Az alperes ugyanakkor nem háríthatja át a felperesre a túltartás költségeiből és az értékesítési veszteségből eredő kárát, mivel a kármegelőzési kötelezettségét nem teljesítette. Ha ugyanis a második vérvizsgálatot az alperes nem 2006. szeptember 01-jén, hanem mintegy 2-3 héttel később végezteti el, a vérvétellel járó stresszhatás a vemhesített állománynál - az igazságügyi szakértő szakvéleménye és ... tanúvallomása szerint - már nem okozott volna magzati károsodást. Az alperest - állításával ellentétben - a hatóság sem kötelezte a második vizsgálat elvégzésére, és a vizsgálatok 2-3 héttel későbbi elvéggeztetése nem befolyásolta volna az állatok korábbi tulajdonosával szembeni esetleges szavatossági igényérvényesítés lehetőségét sem. Az alperes tehát a tőle elvárható eljárás esetében kára bekövetkezését teljes egészében megelőzhette volna. Kártérítés fizetésére ezért a felperestől nem tarthat igényt.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet megváltoztatása, a kereset teljes elutasítása és a viszontkeresetének helyt adó döntés meghozatala iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről

szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 310. §-át, 318. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, 340. § (1) bekezdését, az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontját, 7-10. §-ait, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 6. § (1) bekezdését és 50. § (1) bekezdését.

Álláspontja szerint a bíróság tévesen mellőzte a felperes kártérítésben való marasztalását. Kármegelőzési kötelezettségének ugyanis éppen azzal tett eleget, hogy az alperes által közölt pozitív vizsgálati eredményt követően a lehető leghamarabb elvégeztette az újabb vérvizsgálatot. A PRRS szindróma bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségnek minősül, állattartóként pedig köteles volt az állatai betegségéről, illetve a betegség gyanújáról az állatorvost értesíteni, a beteg, illetve betegsége gyanús állatokat pedig megvizsgáltatni. A mielőbbi vérvizsgálattal az állategészségügyi hatóság járványügyi intézkedését, a karantén elrendelését kívánta megelőzni, a karantén ugyanis a saját teljes állatállománya mellett az állatok eredeti tulajdonosának telepét is érintette volna. A karantén elrendelésén kívül egyébként a hatóságnak a telephelye 10 km-es körzetében zárlatot is el kellett volna rendelnie, mivel a PRRS betegség megjelenése a környékbeli állatállományt is veszélybe sodorhatta volna.

A vérvétel szükségességéről egyébként - az érvelése szerint - állatorvosa egyeztetett a felperes jogelődjével, az ismételt vérvételre tehát közös döntés alapján került sor. A perben eljáró igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltaktól eltérően nincs is kialakult szakmai gyakorlat vagy szakmai szabály arra nézve, hogy a vemhesítéssel meddig kell várni, illetve, hogy egy ismételt vérvizsgálatot mikor kell elvégeztetni. Kiemelte, hogy a felperes által közölt pozitív eredmény birtokában a perbeli állatállományt fertőzöttnek kellett tekintenie. Az állatokat ezért tenyészállatokként nem vehette számításba, így nem is volt tőle elvárható az, hogy a betegnek vélt állatok vemhességének megóvása érdekében további 3 hetet várjon az egészségügyi tényfeltárással. Ha a 3 hetes várakozás alatt egyéb megbetegedések jelentkeztek volna, az éppen az ő felelősségét vethette volna fel; az lett volna a terhére róható, hogy nem tett eleget a betegségmegelőzési kötelezettségének.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A felperes a felek között létrejött szerződésekben nem valamely mű létrehozására vagy más eredmény megvalósítására, hanem az alperes által levett vérminták elemzésére vállalt kötelezettséget. E szerződésekre ezért a Ptk-nak a megbízásra vonatkozó szabályai alkalmazhatók.

Megbízási szerződés alapján a megbízott a Ptk. 474. § (1) és (2) bekezdése értelmében a rábízott ügy gondos, a megbízó utasításainak és érdekének megfelelő ellátására köteles. Kártérítési felelőssége ezért a megbízási szerződés megszegése miatt akkor állapítható meg, ha a megbízás teljesítése során nem az elvárható gondossággal járt el, és ezzel megbízójának felróhatóan kárt okozott.

A perben eljáró igazságügyi szakértő nyilatkozata és a perben felmerült szakkérdésekben elismert szakértelemmel rendelkező ... tanúvallomása alapján kétségtől megállapítható volt, hogy a felperes a perbeli sertésállomány vérmintáinak vizsgálatát követően egy alkalommal téves eredményt közölt az alperessel. Az eredményközlés téves volta azonban önmagában nem alapozza meg a felperes kártérítési felelősségét, megbízás esetében ugyanis eredményfelelősségről nincs szó, ilyen felelősség a megbízottat nem terheli. Arra vonatkozó egyértelmű bizonyítékok pedig a per során nem keletkeztek, hogy a felperes a vérminták elemzésekor megszegte volna az irányadó szakmai előírásokat, vagy egyébként gondatlanul járt volna el. Mindezek az igazságügyi szakértő nyilatkozatából és ... tanúvallomásából sem következnek.

A felperes szerződésszegése tehát nem állapítható meg, jogellenes károkozó magatartás hiányában pedig a felperes kártérítésben való marasztalására nem kerülhet sor.

Az alperes egyébként a perben nem bizonyította kárát sem. Az elsőfokú eljárás során 2009. május 26-án megtartott tárgyaláson (... sz.jkv.) ugyanis maga adta elő, hogy az állatállomány takarmányozásának és gondozásának költségei mindenképpen, eredményes vemhesítés esetén is felmerültek volna. E kiadások ezért az alperes számára kárként nem jelentkezhetek. A kár mértékének igazolása érdekében készült magánszakértői vélemény pedig - ... magánszakértő tanúvallomásából kitűnően - nem az alperes tevékenységére vonatkozó konkrét adatokon, hanem statisztikai adatokon és az ... az országos mezőgazdasági termelésre vonatkozó információin alapszik. A magánszakértői vélemény ezért az alperes tényleges kárának és esetleges elmaradt hasznának megállapítására önmagában nem lehetett alkalmas. További bizonyítást pedig az alperes e vonatkozásban - noha a per során ezt többször kilátásba helyezte - nem ajánlott fel. A magánszakértő tanúvallomásából kitűnően egyébként a további bizonyítás nem is vezethetett volna eredményre, az alperes ugyanis nem rendelkezik a termelési

költségei és az esetleges elmaradt jövedelme meghatározásához szükséges konkrét adatokat rögzítő iratokkal.

A kár bizonyítottságának hiánya pedig szintén kizárja a kártérítési igény eredményes érvényesítését.

Azt pedig a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján, jogszabálysértés nélkül állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes megszegte a Ptk. 340. § (1) bekezdésében előírt kármegelőzési kötelezettségét. Az igazságügyi szakértő nyilatkozata és ... tanúvallomása szerint ugyanis az - egyébként is az alperes saját kockázatára, az első vérvizsgálati eredmény bevétele nélkül vemhesített - állomány visszaivarzása elkerülhető lett volna, ha az alperes az ellenőrző vérvizsgálatot két-három héttel később végezteti el. Az igazságügyi szakértő és a tanú nem erősítették meg az alperesnek a per során megfogalmazott és a felülvizsgálati kérelmében is megismételt járványügyi aggályait sem. Azt pedig a rendelkezésre álló bizonyítékok kétséget kizáróan nem támasztják alá, hogy az alperes a felperes utasítása alapján, vagy legalább a felperessel közösen döntött volna az ismételt vérvizsgálat elvégzésének időpontjáról. Az erre vonatkozó, az esetet követően több évvel, a peres eljárás folyamán készült írásbeli állatorvosi nyilatkozatban foglaltak ugyanis az állatorvos saját tanúvallomásával és az alperesnek az elsőfokú eljárás során tett személyes nyilatkozatával sem állnak összhangban.

Az alperes a 2012. március 20-án megtartott tárgyaláson tett nyilatkozatában (... sz. jkv.) maga cáfolta, hogy a felperes utasítása alapján járt volna el, és előadta azt is, hogy a felperest az állatok időközbeni vemhesítéséről sem tájékoztatták. Ebben a helyzetben tehát a peres felek között a vemhesített állatokat érintő közös döntés nem jöhetett létre. Az, hogy a felperest esetlegesen értesítették az újabb vérvételről, illetve erről egyeztettek vele, egyébként sem jelenti azt, hogy a vérvételre a felek közös elhatározása alapján került sor.

Mindezekre figyelemmel a bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül ítélte alaptalannak az alperes beszámítási kifogását és utasította el viszontkeresetét.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet - az indokolás módosításával és kiegészítésével - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles az állam javára, külön

felhívásra megfizetni.

Budapest, 2014. július 03.

*Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Török Judit s.k. bíró*